

Skozi to revijo bi lahko tudi realno spremljali, do kje smo prišli z enotnim sistemom organizacije, odgovornosti in obveznosti ob naravnih in drugih nesrečah v SR Sloveniji.

Franc Šajn,
načelnik občinskega štaba za CZ občine
Ilirska Bistrica

Ob izidu prve številke Ujme

Ob prebiranju revije Ujma sem se spomnil Župančičeve pesmi »Veš, poet, svoj dolg?«

Menim, da je revija Ujma dolg vseh tistih, ki se znanstveno, strokovno ali kako drugače ukvarjajo z naravnimi in drugimi nesrečami. Res je, vsakodnevni časopisi prinašajo sestavke o raznih nesrečah, vendar vsebujejo le skope podatke, gledano pač s strani nestrokovnjakov. V reviji pa so naravne in druge nesreče opisane na strokoven in poljuden način. Članki so zanimivi za vse, ki želijo prisluhniti težavam na tem področju.

Predvsem so zanimivi zaključki, ki prispevajo k boljšemu preventivnemu in operativnemu delu. Poučujejo nas, kaj moramo še narediti, da bomo zmanjšali oziroma omilili naravne in druge nesreče, ki nas vsakodnevno spremljajo.

Revijo spremljajo zanimive fotografije, grafikoni in tabele, ki nudijo dobro osnovo za predavatelje in za vse tiste, ki se ukvarjamo z zaščito in reševanjem ob naravnih in drugih nesrečah.

Ni se bati, da revija zvoni v prazno. Le z znanjem lahko krotimo silo in poučimo človeka, da le-te ne izziva.

Zato strumno naprej! Kjer je volja, je tudi pot!

Rudi Zadnik
načelnik občinskega štaba za
CZ občine Škofja Loka

Uredništvo je prejelo pismo iz Japonske

Pisal nam je dr. Takeo Kinoshita, eden od štirih namestnikov glavnega direktorja Japonskega nacionalnega raziskovalnega centra za varstvo pred nesrečami (National Research Centre for Disaster Prevention):

6. jan. 1988

Zahvaljujem se Vam za poslan izvod prve številke revije Ujma. V prizadevanjih za zmanjševanje škod je izredno pomembno dvigniti zavest prebivalstva, pripravljenost in varstvo pred naravnimi nesrečami. V ta namen je revija Ujma brez dvoma zelo koristna. Drago mi je, da ste v njej objavili tudi informacijo o seminarju tehnologija za varstvo pred nesrečami 1987. Revijo smo shranili v knjižnici.

dr. Takeo Kinoshita

VEČJE NARAVNE IN DRUGE NESREČE V LETU 1987

Milan Orožen Adamič*

SLOVENIJA

Datum	Vrsta nesreče	Občina, kraj...
Zima	sneg	Glej članek: Obilne snežne padavine v letu 1987 (Trontelj, M., Zupančič B.)**
18. 2.	zemeljski plaz	Zagorje**
24. 3.	požar	Koper, Sežana (200 ha gozda)
27. 4.	potres	Logarska dolina (02 ^h 09 ^m , M 2,7, 5 ⁰)
16. 5.	potres	Tolminsko (03 ^h 39 ^m , M 3,0, 5 ⁰)
18. 6.	neurje	Ptuj**
28. 6.	potres	Zagorje ob Savi, Čemšenik (09 ^h 17 ^m , M 2,4, 4—5 ⁰)
26. 6.	neurje	Lenart**
5. 7.	strela	Postojna, Krško, Žalec, Novo mesto, Celje, Ribnica, Vrhnika
16. 7.	neurje	Lenart**, Posočje
25. 7.	neurje	Murska Sobota, Gornja Radgona, Šmarje pri Jelšah, Maribor-Pesnica, Šentjur pri Celju**
3. 8.	neurje	Gornja Radgona, Ormož, Lenart**
4.—5. 8.	neurje poplava	Murska Sobota, Šmarje pri Jelšah, Laško, Maribor-Pesnica, Ptuj, Šentjur pri Celju, Tolmin**
7. 8.	poplava	Dravinja
9. 8.	neurje	Gornja Radgona, Ljutomer, Nova Gorica, Tolmin**
20. 8.	potres	Šoštanj, Ravne, Slovenj Gradec (02 ^h 54 ^m M 2,7, 4—5 ⁰)
27. 9.	neurje	Radovljica, Bohinj
3. 12.	potres	Šmarješke Toplice, roj zelo lokalnih šibkih potresnih sunkov (14 dni), najmočnejši (01 ^h 16 ^m M 2,2, 4—4 ⁰)

Pojasnilo: Prvi podatek pri potresih je čas pojava, sledi M (magnituda po Richtertu) in MSK stopnja, ki je označena s ⁰. Za čas je podan v svetovnem času (UTC). Za Slovenijo so navedeni potresi, katerih MSK stopnja je bila večja od 4—5⁰.

* Mag. Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Novi trg 5, Ljubljana.
** Glej prispevke v tej številki Ujme.

JUGOSLAVIJA

Datum	Vrsta nesreče	Občina, kraj...
8. 1.	potres	Livno, BiH—Hrvatska (01 ^h 59 ^m M 4,0, 6 ^o)
24. 3.	potres	Knin—Bosansko Grahovo, BiH—Hrvatska (01 ^h 29 ^m M 4,2, 6 ^o)
19. 4.	potres	območje Kraljeva (pl. Čemerno), Srbija (03 ^h 55 ^m M 4,4, 6—7 ^o)
13. 5.	zemeljski plaz	Sarajevo, porušeni 22 hiš (1 mrtev)
11. 7.	potres	Kraljevo, Srbija (23 ^h 09 ^m M 4,0, 7 ^o)
25. 7.	neurje	Hrvatska, Vojvodina, Srbija**
30. 7.	potres	območje Neuma, Srbija (05 ^h 14 ^m M 3,8, 5—6 ^o)
12. 8.	neurje	Kosovo, občine Glogovo, Lipljani in Priština
14. 8.	potres	Kraljevo, Bogutovačka Banja, Matarska Banja, Srbija. 2 osebi ranjeni. (06 ^h 24 ^m , M 5,0, 7 ^o)
8. 11.	potres	območje Dinare, Livanjsko polje, BiH—Hrvatska (22 ^h 43 ^m , M 4,1, 6 ^o)
23. 11.	potres	območje Kalinovika, BiH (03 ^h 52 ^m , M 4,0, 6 ^o)
14. 12.	potres	območje Gostivarja, Makedonija (18 ^h 45 ^m , M 3,7, 6 ^o)
18. 12.	potres	Bar—Ulcinj, Črna Gora (04 ^h 51 ^m , M 4,3, 6 ^o)

Pojasnilo: izbrani so le potresi z MSK⁰ 6° ali več.

SVET

Datum	Vrsta nesreče	Kraj...
3. 2.	poplava	ZSSR, Gruzija (28 mrtvih)
8. 2.	potres	Vzhodna Papua, Nova Gvineja, 3 mrtvi, nekaj sto brez strehe nad glavo, zemeljski plazovi (18 ^h 35 ^m , M 7,0, 10 ^o)
2. 3.	potres	Severni otok, Nova Zelandija, 1 mrtev, 25 ranjenih, zemeljski plazovi, ob 6 km prelomnici stopničast spust terena 1—1,5 m (01 ^h 42 ^m , M 6,4, 10 ^o)
6. 3.	potres	Kolumbija, Ekvador mejno območje, okrog 1000 mrtvih, 4000 pogrešanih, 20.000 brez doma (04 ^h 10 ^m , M 6,7, 10 ^o)
18. 3.	potres	Kyushu, Japonska, 2 mrtva, zemeljski plazovi (03 ^h 36 ^m , M 6,6, 7 ^o)
6. 5.	požar	Kitajska, trajal je 22 dni, zajel je 1 mil. hektarjev gozda (121 mrtvih, 221 ranjenih)
20. 7.	poplava zemeljski plaz	Italija, Sondrio (14 mrtvih, več sto ranjenih)
14. 8.	poplava	Bangladeš (350 mrtvih)

25. 8.	poplava	Bangladeš (550 mrtvih, 2,5 milijona brez strehe nad glavo)
8. 9.	potres	Severni Čile, 5 mrtvih, 112 ranjenih, več kot 1000 stavb porušeni (17 ^h 48 ^m , M 6,4, 7 ^o)
1. 10.	potres	Južna Kalifornija, 8 mrtvih, mnogo ranjenih, 2200 brez domov, 10.500 stavb porušeni (Los Angeles—Pasadena), 213 milijonov \$ škode (14 ^h 42 ^m , M 5,9, 8 ^o)
24. 11.	potres	Južna Kalifornija, najmanj 94 ranjenih, 2,6 milijonov \$ škode, ranjeni v Mehiki, 3000 brez domov v Mehiki (13 ^h 15 ^m , M 6,0, 8 ^o)
26. 11.	potres	Timor, najmanj 37 mrtvih, 108 ranjenih, 75 pogrešanih, 3800 stavb porušeni, zemeljski plazovi (01 ^h 43 ^m)
17. 2.	potres	Vzhodna obala Honshuja, Japonska, 2 mrtva, 66 ranjenih (02 ^h 08 ^m , M 6,0, 9 ^o)

Pojasnilo: zbrani so potresi z magnitudo na 6 ali tudi manj, če je umrlo več kot 10 ljudi.

Izliv nevarnih snovi v okolje

Datum	Vrsta snovi	Občina, kraj..., količina
3. 1.	kurilno olje	Ljubljana, potok Galjevec (600 l)
13. 3.	kurilno olje	Slovenska Bistrica, DO Impol (2000 l)
5. 4.	?	pogin ptic na Krvavcu
13. 4.	kurilno olje	Domžale, stanovanjsko naselje (12.000 l)
28. 4.	bencin	Nova Gorica (500 l)
18. 5.	mazut	Koper, ladja v morje (1500 l)
6. 6.	kurilno olje	Ljubljana, DO Litostroj (3200 l)
8. 6.	strup Krezol	Maribor, DO TAM (20 l)
9. 6.	dušikova kislina	Maribor, DO Zlatorog (2000 l)
9. 6.	bencin	Sežana (7000 l)
23. 6.	kurilno olje	Litija, stanovanjska hiša (3500 l)
29. 6.	lužina	Slovenska Bistrica, DO Impol (500 l)
7. 7.	žveplena kislina	Celje, Cinkarna Celje (6600 l)
23. 7.	formaldehidno lepilo	Cerknica, vlak-cisterna (4000 l)
7. 8.	mazut	Kočevje, DO Melamin (2000 l)
25. 8.	formalin	Vrhnika, DO Fenolit Borovnica (?)
27. 8.	amoniak	Škofja Loka, Rudnik urana Žirovski vrh (?)
29. 8.	mravljinčna kislina	Maribor, Železniška postaja (600 l)
6. 9.	kurilno olje	Radovljica, DO Žito (8000 l)

14. 12.	olje	Koper, ladja (?)
26. 12.	amoniak	Jesenice, železniška cisterna (?)

Sredstva solidarnosti v letu 1987 za SR Slovenijo

v 000 din				
Leto	Prispevek solidarnosti iz dohodka	Prispevek iz osebnega dohodka	Oblikovana sredstva ¹ solidarnosti	Porabljena sredstva ² solidarnosti
1	2	3	4 (2 + 3)	5
1977	51.238	158.176	209.414	16.245
1978	—	—	—	92.304
1979	117.798	282.514	400.312	534.345
1980	108.966	317.132	426.098	600.201
1981	256.364	373.109	629.473	303.468
1982	325.591	469.891	795.482	328.635
1983	505.281	618.263	1.123.544	111.803
1984	2.996	832.564	835.560	724.311
1985	1.551.226	1.546.874	3.098.100	1.139.416
1986	3.082.386	3.382.208	6.464.594	3.869.651 ⁴
1987	4.657.037	7.287.059	11.944.096 ³	13.843.364 ⁴

¹ Zaključni računi OZD v SR Sloveniji, SDK Centrala Ljubljana (za leto 1978 ni podatkov)

² Zaključni računi sredstev solidarnosti SR Slovenije za odpravljanje posledic naravnih nesreč

³ Podatek za obdobje januar—september 1987

⁴ V podatkih so vključena tudi nakazila sredstev danih kot akontacija solidarnostne pomoči.

Pregled sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji v letu 1987 (Republiški sekretariat za finance 2. 2. 1988)

Skupaj prihodki 14.484.277.459 din.

Odhodki	din
SR Bosna in Hercegovina	248.805.000
SR Hrvatska	41.800.000
SAP Kosovo	4.248.600
SR Srbija (Kopaonik)	247.218.536
SAP Kosovo (Kopaonik)	107.986.740

Skupaj 650.058.876

Občina

— Dravograd, Laško, Ormož, Radlje ob Dravi, Sevnica, Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah, Tolmin, Šentjur pri Celju	neurje
— Kočevje, Ribnica, Škofja Loka, Cerkljica, Grosuplje	žled
— Vrhnika, Logatec, Ljubljana	veter
Skupaj	5.096.032.154

— Rudnik živega srebra Idrija 590.632.000

— plačilo razlik iz preteklega leta (refundacija vplačil) 41.555.280

— stroški SDK 4.379.816

Začasna nakazila sredstev solidarnosti za delno odpravo posledic naravnih nesreč v občinah:

Gornja Radgona	172.620.140
Laško	124.278.840
Lenart	97.500.000
Ljutomer	113.085.000
Maribor	128.055.830
Murska Sobota	4.693.000.000
Nova Gorica	400.000.000
Ormož	401.524.500
Ptuj	573.332.980
Šentjur pri Celju	321.292.000
Šmarje pri Jelšah	285.915.000
Tolmin	150.000.000

Skupaj 7.460.604.290

Po oceni znašajo vsa obračunana in še nevplačana sredstva solidarnosti, ki so jih organizacije združenega dela in občine vodile na svojih računih dne 31. 12. 1987 okrog 7.600 mio din.

Pojasnila in viri:

Podatke o potresih je zbrala Majda Hržič (Seizmološki zavod SRS, Observatorij Golovec). Navedeni so le večji potresi, za Slovenijo z MSK⁰ nad 4⁰—5⁰ za Jugoslavijo nad 6⁰ MSK in svetovni potresi, v katerih je umrlo več kot 10 ljudi. Podrobnejši podatki o potresih za vsako leto so objavljeni v reviji Nebo in Zemlja, ki jo izdaja Društvo matematikov in fizikov.

Podatke o izlitju nevarnih snovi je prispeval Republiški sekretariat za notanje zadeve.

Podatke o uporabi sredstev solidarnosti je posredoval Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora, Odbor podpisnikov o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji.

- Časopisi: Delo, Ljubljanski dnevnik, Večer
- Informativni bilten. Republiški štab za civilno zaščito
- Informacije Republiškega centra za obveščanje
- Arhiv Geografskega inštituta A. Melika ZRC SAZU

Sodelavcem se zahvaljujemo za pomoč. K sodelovanju vabimo vse, ki bi lahko kakorkoli prispevali k popolnejšemu in boljšemu pregledu nesreč. Zaradi prostorskih omejitev navajamo le večje, hujše nesreče. Ob zbiranju in urejanju podatkov o nesrečah se je pokazal problem kriterijev. Opravičujemo se za možne pomanjkljivosti ali celo netočnosti. Pripombe, dopolnila in nasvete bomo upoštevali v naslednji številki.